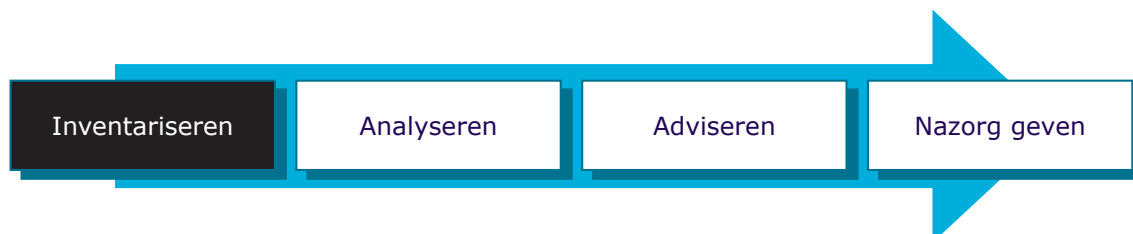


Aflevering 2: Inventariseer aanwezigheid CAO en BPF

Adviesing van werkgevers over tweedepijler pensioenen valt onder de werking van de Wet op het financieel toezicht (Wft). In dit kader bent u verplicht het wettelijk voorgeschreven adviestraject van artikel 4:23 Wft te volgen. In de leidraad pensioenadviesing belicht de AFM verschillende aandachtspunten waar de adviseur in dit traject aandacht aan dient te besteden. In deze aflevering staat het onderzoek naar de aanwezigheid van een Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) of Bedrijfstak Pensioen Fonds (BPF) centraal.

Inventariseer aanwezigheid CAO en BPF

Een adviestraject dat voldoet aan de Wft eisen bestaat uit 4 fasen.



In de *inventarisatiefase* inventariseert u het klantprofiel van de werkgever. Het klantprofiel bevat algemene gegevens van het bedrijf zoals de kenmerken van het bedrijf waaronder de financiële positie en of het bedrijf onder een CAO of een BPF valt. Tevens bevat het klantprofiel de doelstellingen, risicobereidheid en kennis en ervaring van de werkgever. Of een werkgever onder een CAO of een Bedrijfstakpensioenregeling valt is relevant omdat uw cliënt bij het vormgeven van zijn pensioenregeling rekening moet houden met verplichtingen die op grond van een CAO of BPF voor zijn sector gelden.

Inventariseer en analyseer de mate van vrijheid van de ondernemer

Er zijn veel soorten pensioenregelingen. Echter, in veel gevallen is de ondernemer die voor zijn werknemers een pensioenregeling wil afsluiten, beperkt in zijn keuzevrijheid. Dat kan zijn omdat de onderneming valt onder een CAO waarin bepalingen zijn opgenomen met betrekking tot het onderwerp pensioen. Daarnaast kan een onderneming verplicht zijn om zich aan te sluiten bij een BPF. U kunt alleen een passend advies geven als u eerst onderzoekt of de onderneming te maken

heeft met een CAO en/of BPF. Daarbij dient u duidelijk in kaart te brengen welke bedrijfsactiviteiten de onderneming kent en tot welke branche deze behoren. Deze informatie bewaart u vervolgens in uw klantdossier.

Uitspraken werkgever controleren

Het komt regelmatig voor dat werkgevers niet weten dat op hun onderneming een CAO of BPF van toepassing is. Het is daarom belangrijk dat u altijd zelf controleert of deze situatie voor de onderneming van toepassing is. Zelfs als de werkgever in de bespreking heeft aangegeven dat dit naar zijn idee niet het geval is.

De onderneming en zijn onderdelen

Binnen de onderneming kunnen verschillende activiteiten plaatsvinden. Dit hoeft niet altijd in afzonderlijke rechtsvormen te gebeuren. Het is voor u belangrijk om de verschillende activiteiten goed in beeld te brengen en vast te leggen. Bepaalde activiteiten van de onderneming kunnen namelijk wel onder een CAO en/of BPF vallen terwijl dit niet het geval hoeft te zijn voor andere activiteiten. Dit heeft uiteraard gevolgen voor het uiteindelijk advies dat gegeven gaat worden.

BPF van toepassing

Als u vaststelt dat in de sector waarin de onderneming actief is een BPF aanwezig is, dan moet u nagaan:

1. Of de ondernemer verplicht is aan de BPF deel te nemen;
2. Of er een dispensatie tot deelname is verleend dan wel mogelijk is.

Bijzondere situaties bij BPF

Indien voor de sector waarin de werkgever actief is een BPF bestaat zijn er een aantal bijzondere situaties denkbaar die speciale aandacht van de adviseur vragen:

BPF levert geen adequaat pensioen op

Als er sprake is van een verplicht BPF, dan kunt u van oordeel zijn dat dit geen adequaat pensioen voor de werknemers oplevert. Als u dit constateert bespreekt u dit met de werkgever. Het is uw taak om te zorgen dat de werkgever begrijpt wat de verplichte BPF voor de pensioenopbouw van zijn medewerkers betekent. Vervolgens bespreekt u met de werkgever de mogelijkheid een excedentregeling vorm te geven en inventariseert u of de werkgever een excedentregeling wil en kan treffen. Met een excedentregeling kan de werkgever het pensioen dat de werknemer via het BPF opbouwt aanvullen.

Onderneming heeft dispensatie BPF

Of het voor de onderneming aantrekkelijk is om van een bestaande dispensatie gebruik te (blijven) maken, hangt af van de specifieke omstandigheden. Een goede adviseur analyseert en vergelijkt het te verwachte pensioen en kosten van beide mogelijkheden (deelname BPF of verzekerde pensioenregeling) en adviseert op basis van de analyse. Indien het wenselijk is om een reeds bestaande dispensatie te beëindigen kijkt hij of het wenselijk is de bij de verzekeraar opgebouwde pensioenaanspraken over te dragen naar het BPF. Hierbij betreft hij de kosten die gemaakt worden om de opgebouwde pensioenaanspraken over te dragen. Vervolgens bewaart hij de gehele analyse in het klantdossier.

Onderneming kan dispensatie aanvragen

Als er een verplicht BPF is, onderzoekt u of er voor de werkgever mogelijkheden van dispensatie zijn. Bestaat die mogelijkheid, dan dient u een analyse te maken van de volgende mogelijkheden: (voortzetting van) deelname aan BPF of aanvragen dispensatie en afsluiten nieuwe verzekerde pensioenregeling. In deze analyse kijkt u naar het te verwachte pensioenkapitaal en de kosten van de adviseur(s), BPF en aanbieders. Het advies dat uiteindelijk wordt gegeven, moet gebaseerd zijn op de uitkomsten van deze analyse. De uitwerking van de analyse vormt onderdeel van het klantdossier.

Komt er via uw bemiddeling een nieuwe pensioenregeling tot stand dan dient u een kopie van de gelijkwaardigheidverklaring van de nieuwe pensioenuitvoerder en een kopie van de dispensatieverklaring van het BPF op te nemen in uw klantdossier.

Er is een BPF dat niet verplicht is

De mogelijkheid bestaat dat in de sector waarin de ondernemer actief is, een BPF aanwezig is waaraan deelname niet verplicht is. In dat geval zal een goede adviseur in zijn oriëntatie tevens de mogelijkheden meenemen die dit BPF de werkgever biedt. Als u als adviseur het niet verplichte BPF niet meeneemt in uw selectie van pensioenuitvoerders dan ligt het voor de hand dit te melden in uw dienstenwijzer. Het komt namelijk veel voor dat financieel dienstverleners in hun dienstenwijzer opnemen dat ze onafhankelijk zijn. De werkgever kan op basis hiervan de indruk hebben dat u alle mogelijke pensioenuitvoerders voor hem bekijkt en niet alleen verzekeraars.

Als de adviseur tot een advies komt voor een verzekerde pensioenregeling dan bevat het klantdossier de hieraan ten grondslag liggende analyse (deze analyse is vergelijkbaar met de analyse zoals uiteengezet in de paragraaf Onderneming heeft dispensatie BPF).

CAO van toepassing

Als de onderneming onder een CAO valt en deze CAO bevat bepalingen over het onderwerp pensioenen dan zal de adviseur zorgen dat de pensioenregeling die hij adviseert, minimaal voldoet aan de eisen die uit de CAO volgen. Houdt de adviseur in zijn advies onvoldoende rekening met deze eisen uit de CAO, dan is er geen sprake van een passend advies.

Informeert de werkgever over de consequenties van een CAO of BPF

De Wet op het financieel toezicht eist van de adviseur dat deze zijn advies toelicht en daarbij aangeeft dat het advies aansluit bij de geïnventariseerde gegevens. Ten aanzien van het onderwerp CAO/BPF betekent dit dat u de werkgever informeert:

1. Of er sprake is van een CAO/BPF en zo ja of dit BPF verplicht is;
2. Of voor alle werknemers binnen de onderneming dezelfde regels van toepassing zijn bij de CAO/BPF;
3. Over de wijze waarop de CAO invloed heeft op de pensioenregeling;
4. Over de belangrijkste kenmerken van de BPF regeling die voor de onderneming van toepassing is;
5. Of er voor de werkgever mogelijkheden zijn om dispensatie van het BPF te krijgen en wat hiervan de voor- en nadelen zijn vanuit het perspectief van de werkgever en de werknemers.
6. Als er sprake is van een BPF regeling; over de mogelijkheden van een excedentregeling en de voor- en nadelen hiervan vanuit het perspectief van de werkgever en de werknemers.

CAO of BPF, onderdeel van het uiteindelijke advies

In uw advies dient u elk onderdeel te betrekken waar de werkgever een keuze moet maken over de pensioenregeling. Ten aanzien van het onderwerp CAO/BPF betekent dit dat u de werkgever dus een aanbeveling doet over onder meer:

1. Het wel of niet aanvragen van een dispensatie van een verplicht BPF als de mogelijkheid hiertoe aanwezig is;
2. Het wel of niet aanbieden van verschillende pensioenregelingen voor verschillende groepen werknemers binnen de onderneming;
3. Het wel of niet regelen van een excedentregeling in het geval er sprake is van een verplicht BPF;
4. Het wel of niet voortzetten van een dispensatie als het bedrijf is gedispenseerd van een verplicht BPF.

Vanzelfsprekend zijn uw aanbevelingen gebaseerd op de doelstellingen van de werkgever op deze punten.


Nazorg

Als er sprake is van een CAO of een verplicht BPF dan dient een eventuele verzekerde pensioenregeling minimaal gelijkwaardig hieraan te zijn. Het is mogelijk dat de CAO of verplicht BPF de eisen wijzigt nadat de verzekerde pensioenregeling tot stand is gekomen. Als het hierbij gaat om een verbetering voor de werknemers dan zal de bestaande verzekerde pensioenregeling hieraan aangepast moeten worden. Als u ook na de totstandkoming van de verzekerde pensioenregeling als adviseur van de onderneming optreedt, dan dient u de werkgever in dat geval tijdig te informeren over de nieuwe eisen van de CAO of verplichte BPF. Een goede adviseur zal de werkgever in dat geval adviseren over de aanpassingen die de werkgever dient te gaan maken.

De theorie in de praktijk

In deze aflevering is aangegeven hoe u in theorie in de inventarisatiefase aandacht kunt schenken aan de vraag of de ondernemer te maken heeft met verplichtingen uit een CAO of een Bedrijfspensioenregeling. U leest hieronder de theorie verwerkt in een praktijkvoorbeeld.

Wel of geen CAO/BPF ?



The cartoon is divided into two scenes. The left scene shows a clothing store with a sign that says 'CLOTHING 4 YOU'. Two men are looking at clothes on a counter. The right scene shows two people sitting at a desk in an office. The woman on the left asks, 'VALT UW BEDRIJF ONDER EEN CAO OF BPF ?'. The man on the right replies, 'TJA, DAAR VRAAG JE ME WAT...'. There is a small signature 'JZ' in the bottom right corner of the cartoon.

TIP Een werkgever weet niet altijd of er een CAO/BPF van toepassing is en zegt wellicht onterecht dat dit niet het geval is. Zoek als adviseur daarom altijd zelf uit of er op de betreffende onderneming wel of geen CAO/BPF van toepassing is.

Actie	Toelichting	Leermoment
Inventariseer de kenmerken van het bedrijf	<p>Mevrouw Verwindt zit in een adviesgesprek met mevrouw Groen van Clothing 4 You. Ze vraagt mevrouw Groen om haar iets te vertellen over de bedrijfsstructuur, bedrijfsactiviteiten, het personeelsbestand en de toekomstverwachtingen. Tevens wil ze graag weten of er al een pensioenregeling aanwezig is. Mevrouw Groen vertelt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Clothing 4 You is een startende onderneming die kleding inzamelt en verkoopt aan textielsorteerbedrijven en via eigen tweedehands kledingwinkels. Een deel van de ingezamelde kleding wordt aangehouden als noodvoorraden voor nationale en internationale rampen én calamiteiten. - Mevrouw Groen heeft 5 medewerkers in dienst. De werknemers zijn laaggeschoold en tussen de 30 en 50 jaar oud. De gemiddelde leeftijd is ongeveer 40 jaar. Er is 1 parttimer in dienst. - Mevrouw Groen verwacht te groeien naar 15 medewerkers. - Clothing 4 You heeft nog geen pensioenregeling. <p>Mevrouw Verwindt legt de gegevens vast in haar klantdossier</p>	U inventariseert het de kenmerken van het bedrijf en legt dit vast in uw klantdossier.
Onderzoek naar CAO/ BPF	<p>Bij de eerste kennismaking heeft mevrouw Groen ook aangegeven dat er geen CAO/BPF van toepassing is. Mevrouw Verwindt heeft zelf onderzocht onder welke branche Clothing 4 You valt en of er een CAO/BPF van toepassing is. Hieruit is gebleken dat Clothing 4 You onder de bedrijfstak "Herwinning Grondstoffen" valt en dat er een verplicht BPF van toepassing is. Om zeker te zijn of de BPF van toepassing is heeft ze contact opgenomen met de uitvoerder van de pensioenregeling voor de herwinning van grondstoffen.</p>	Klanten kunnen onbewust verkeerde informatie geven. Informatie die cruciaal is voor het advies, wordt op juistheid gecontroleerd. Zowel om te voorkomen dat een onjuist advies wordt gegeven als om te voorkomen dat de fout pas in een laat stadium wordt ontdekt en u dan veel werk moet overdoen.
Matig BPF Pensioen	<p>Mevrouw Verwindt heeft de BPF regeling van de bedrijfstak Herwinning Grondstoffen bestudeerd en heeft geconstateerd dat de BPF regeling een zeer sober karakter heeft. Mevrouw Verwindt legt mevrouw Groen uit wat het voor de pensioenregeling van Clothing 4 You betekent dat er een verplicht BPF geldt. Tevens legt ze uit wat de pensioenregeling van het BPF aan pensioen oplevert voor de werknemers van mevrouw Groen. Ze geeft hierbij aan dat de medewerkers, in vergelijking met hun huidig inkomen, niet veel pensioen opbouwen. Mevrouw Verwindt legt mevrouw Groen uit dat het mogelijk is om haar werknemers meer pensioen toe te zeggen en vraagt mevrouw Groen of ze dit wil. Mevrouw Groen geeft aan dat ze meer pensioen aan haar medewerkers wil toezeggen dan de huidige regeling van het BPF.</p>	U beoordeelt de BPF regeling en geeft daarbij aan of de BPF regeling leidt tot een adequaat pensioen. Tevens vraagt u de werkgever of de regeling van het BPF aansluit bij zijn wensen ten aanzien van een pensioenregeling.
Wel of geen gebruik dispensatie regeling	<p>Vervolgens legt mevrouw Verwindt mevrouw Groen uit dat er in principe 2 mogelijkheden zijn om een betere pensioenregeling voor haar medewerkers vorm te geven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Clothing 4 You meldt zich aan bij het verplichte BPF en om ervoor te zorgen dat de medewerkers extra pensioen kunnen opbouwen wordt een excedentregeling afgesloten. 2. mevrouw Verwindt onderzoekt of Clothing 4 You gedispenseerd kan worden van het verplichte BPF. Indien dit mogelijk is kan er één pensioenregeling worden vormgegeven die wordt ondergebracht bij een verzekeraar. Mevrouw Verwindt zal beide mogelijkheden nader onderzoeken en met een onderbouwd voorstel komen. 	U brengt goed in kaart welke mogelijkheden er voor de werkgever bestaan. Zodra u beschikt over alle relevante gegevens brengt u de voor- en nadelen van elke mogelijkheid in kaart. Hierbij betreft u: het te verwachte pensioenkapitaal en de kosten van de adviseur(s), BPF en aanbieders.